

**INFUZIYA VA TRANSFUZION TERAPIYANING ZAMONAVIY
TIBBIYOTDAGI AHAMIYATI**

Matkulov SHahzod Abdug'ofur o'g'li

Olmaliq Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatligi Texnikumi

Bosh (Oliy) toifali mutaxassis o'qituvchi.

***Annotatsiya:** Mazkur maqolada infuzion va transfuzion terapiyaning nazariy asoslari, klinik qo'llanilishi, ko'rsatmalari va mumkin bo'lgan asoratlari yoritilgan. Ushbu muolajalar reanimatsiya, jarrohlik, terapiya va akusherlik amaliyotida keng qo'llanilib, hayot uchun xavfli holatlarda muhim ahamiyat kasb etadi.*

***Kalit so'zlar:** infuziya, transfuziya, gemotransfuziya, kristalloid, koloid, eritrotsit massasi, gemorragik shok.*

***Аннотация:** В данной статье освещены теоретические основы инфузионной и трансфузионной терапии, их клиническое применение, показания и возможные осложнения. Эти методы широко применяются в реанимации, хирургии, терапии и акушерстве и имеют важное значение при состояниях, угрожающих жизни.*

***Ключевые слова:** инфузия, трансфузия, гемотрансфузия, кристаллоиды, коллоиды, эритроцитарная масса, геморрагический шок.*

***Abstract:** This article discusses the theoretical foundations of infusion and transfusion therapy, their clinical applications, indications, and possible complications. These methods are widely used in intensive care, surgery, internal medicine, and obstetrics, and they play a crucial role in life-threatening conditions.*

***Keywords:** infusion, transfusion, hemotransfusion, crystalloids, colloids, erythrocyte mass, hemorrhagic shock.*

KIRISH

Zamonaviy tibbiyot amaliyotida og'ir suvsizlanish, qon yo'qotish, shok va metabolik buzilishlarni davolashda infuzion va transfuzion terapiya muhim o'rin

tutadi. Ayniqsa, intensiv terapiya va reanimatsiya bo'limlarida bemor hayotini saqlab qolishda ushbu usullar asosiy davolash choralari hisoblanadi.

Infuziya suyuqlik va dori vositalarini vena orqali yuborish usuli bo'lsa, transfuziya donor qonini yoki uning komponentlarini bemorga quyish jarayonidir.

ASOSIY QISM

1. Infuzion terapiya

Infuzion terapiya — organizmning suv-elektrolit balansini tiklash va gemodinamikani barqarorlashtirish maqsadida suyuqliklarni vena ichiga yuborish usulidir.

Infuzion eritmalar tasnifi:

1. Kristalloid eritmalar

0,9% natriy xlorid eritmasi

Ringer eritmasi

Ringer-laktat

Kristalloid eritmalar tez tomir tashqarisiga o'tadi va qisqa muddatli hajm to'ldiruvchi ta'sir ko'rsatadi.

2. Koloid eritmalar

Dekstran

Gelatin asosidagi eritmalar

Gidroksietil kraxmal

Koloid eritmalar tomir ichida uzoqroq saqlanib, onkotik bosimni oshiradi.

Ko'rsatmalar:

Gipovolemiya

Dehidratatsiya

Kuyish kasalligi

Shok holatlari

Intoksikatsiya

Asoratlari:

Gipergidratatsiya

O'pka shishi

Flebit

Elektrolit muvozanat buzilishi

2. Transfuzion terapiya

Transfuzion terapiya (gemotransfuziya) — donor qonini yoki uning tarkibiy qismlarini bemorga quyish jarayonidir.

Qon komponentlari:

Eritrotsit massasi

Yangi muzlatilgan plazma

Trombotsit massasi

Kriopretsipitat

Ko'rsatmalar:

Og'ir anemiya

O'tkir qon yo'qotish

Gemorragik shok

Koagulopatiya

Operatsiya vaqtida katta qon ketish

Transfuziya qoidalari:

Qon guruhi va Rh-faktor aniqlash

Biologik sinama o'tkazish

Donor qonini infeksiyalarga tekshirish

Asoratlari:

Allergik reaksiya

Gemolitik reaksiya

Transfuzion shok

Infeksion asoratlar

Muhokama

Infuzion va transfuzion terapiya klinik amaliyotda o'zaro bog'liq jarayonlardir. Og'ir qon yo'qotishda avval infuzion terapiya yordamida

gemodinamikani barqarorlashtirish, so'ng qon komponentlarini quyish tavsiya etiladi. So'nggi yillarda komponentli transfuziya usuli to'liq qon quyishga nisbatan xavfsizroq deb hisoblanmoqda.

XULOSA

Xulosa

Infuzion va transfuzion terapiya zamonaviy tibbiyotning ajralmas qismi bo'lib, og'ir klinik holatlarda hayotni saqlab qolishda muhim rol o'ynaydi. Muolajalarni to'g'ri rejalashtirish, ko'rsatmalarni aniq baholash va asoratlarning oldini olish samarali davolashni ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. Klinik protokollar to'plami. Toshkent, 2022.

Hall J.E. Guyton and Hall Textbook of Medical Physiology. 14th edition. Elsevier, 2021.

McPherson R., Pincus M. Henry's Clinical Diagnosis and Management by Laboratory Methods. 24th edition. 2022.

World Health Organization. Blood Transfusion Safety Guidelines. Geneva, 2021.

Miller R.D. Miller's Anesthesia. 9th edition. 2020.